

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 27 września 2023 r.,
sprawy **L. S., A. S. i P. S.**
oskarżonych z art. 300 § 2 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego
od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej
z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 879/22
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej
z dnia 28 kwietnia 2022 r., sygn. akt IX K 490/20

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża oskarżyciela
posiłkowego S. K.**

[SOP]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej wyrokiem z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 879/22, po rozpoznaniu apelacji, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 28 kwietnia 2022 r., sygn. akt IX K 490/20, w ten sposób, że na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., oskarżonych L. S., P. S. i A. S. uniewinnił od popełnienia zarzucanych im czynów z art. 300 § 2 k.k.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej kasację złożył radca prawny J. S. - pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego S. K. podnosząc **zarzuty**:

1.obrazy przepisów prawa materialnego - art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 532 k.c. w zw. z art. 1025 § 1 k.p.c. w zw. z art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych, polegający na błędnej wykładni i przyjęciu, iż czyn popełniony przez oskarżonych nie nosi znamion przestępstwa;

2.obrazy przepisów postępowania - art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego;

3.błędne ustalenie stanu faktycznego polegającego na ustaleniu, że oskarżeni nie działali z zamiarem popełnienia zarzucanych im czynów.

Podnosząc powyższe zarzuty **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na tę kasację M. G. – prokurator Prokuratury Rejonowej Bielsko – Biała – Południe, wniosła o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej (pismo z dnia 12 lipca 2023 r., sygn. akt PR [...]).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu kasacyjnego należy wskazać, że rozważania, jakie poczynił pisemnym uzasadnieniu swojego wyroku Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej, w zakresie, w jakim przyjął, że zarzucane zachowania oskarżonych L. S., P. S. i A. S. nie wyczerpują znamion występku określonego w art. 300 § 2 k.k., są w pełni poprawne i świadczą o wnikliwym i wszechstronnym rozważeniu zagadnienia, na którym oskarżeni opierali swą linię obrony.

Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej zasadnie wyeksponował, że:

1. Oskarżeni swoim zachowaniem nie wyczerpali znamion występku z art. 300 § 2 k.k., bowiem czyn ten jest przestępstwem skutkowym, dla jego przypisania konieczne jest wykazanie, iż działanie sprawcy doprowadziło do udaremnienia lub uszczuplenia zaspokojenia wierzyciela. Zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym w orzecznictwie, jeżeli czynność rozporządzająca majątkiem dłużnika nie miała realnego wpływu na zaspokojenie wierzyciela, nie można mówić o realizacji znamion tego

przestępstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 czerwca 2018.r. sygn. akt II AKa 49/18). Rację ma obrońca oskarżonych, iż w niniejszej sprawie nie zostało zrealizowane znamię udaremnienia lub uszczuplenia zaspokożenia wierzyciela, bowiem mimo ustanowienia przez oskarżoną L. S. hipotek na rzecz oskarżonego P.S., wobec treści art. 532 k.c., S. K. może zostać zaspokojony z nieruchomości przed nim z uwagi na uwzględnione powództwo wniesione w trybie skargi pauliańskiej dotyczące umowy darowizny nieruchomości;

2. Orzecznictwo sądów cywilnych wskazuje, że skoro art. 532 k.c. nie mówi o wierzycielach osobistych, to należy przyjąć, iż daje on pierwszeństwo zaspokożenia przed wszelkimi wierzycielami; wykładnia taka odpowiada celowi skargi pauliańskiej, którym jest zaspokojenie wierzyciela z określonego przedmiotu, tak jakby znajdował się on w majątku dłużnika. W przeciwnym razie iluzoryczna byłaby ochrona pauliańska w sytuacji, gdy osoba trzecia, która nabyła od dłużnika nieruchomości, obciążała je następnie hipotekami w sposób uniemożliwiający uzyskanie tej ochrony w sposób realny, (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa 113/18);
3. Postępowanie egzekucyjne z wniosku S. K. skierowane do nieruchomości obj. KW B. zostało umorzone z przyczyn leżących po stronie wierzyciela (wobec nie wystąpienia przez wierzyciela do sądu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika), w zakresie egzekucji z nieruchomości obj. KW B. dalszy jej tok zależy od wpłacenia przez wierzyciela zaliczki na koszty związane z przeprowadzeniem licytacji.

Powyższe rozważania stanowią należyte odniesienie do kwestii, na których oparto zarzuty nadzwyczajnego środka zaskarżenia. W ustalonych realiach sprawy nie można oskarżonym L. S., A. S. i P. S. przypisać przestępstwa z art. 300 § 2 k.k., wobec dekompletacji znamion strony podmiotowej i przedmiotowej tego występku (brak realizacji znamienia udaremnienia lub uszczuplenia zaspokożenia wierzyciela). Zaznaczyć należy, że postępowanie karne wobec oskarżonego A. S. o czyn z art. 300 § 2 k.k. polegający na udaremnieniu zaspokożenia wierzyciela S. K. poprzez darowanie składników majątkowych żonie L. S. zostało prawomocnie umorzone.

Wskazać przy tym należy, iż powszechnie w utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że uchybienie polegające na naruszeniu prawa materialnego sprowadza się do wadliwego zastosowania lub niezastosowania przepisu prawa, odpowiednio w sytuacji, gdy sąd miał ustawowy obowiązek dany przepis zastosować lub nie było ustawowych podstaw do jego zastosowania, albo na błędnej wykładni prawa. Zarzut ten można skutecznie postawić jedynie wtedy, gdy podnoszący go w środku zaskarżenia nie kwestionuje ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a wyłącznie podważa trafność oceny prawnej czynu poddanego subsumcji ustalonych faktów pod dany przepis prawa materialnego albo też nie zgadza się z dokonaną przez sąd wykładnią tego przepisu (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2019 r., sygn. akt V KK 108/18, Legalis). Z powyższego najwyraźniej nie zdaje sobie sprawy Autor kasacji, skoro w dwóch kolejnych zarzutach kasacyjnych (mimo wskazania odmiennej podstawy prawnej w drugim zarzucie, tj. rzekomej obrazy art. 7 k.p.k.) kwestionuje właśnie poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, co jak wiadomo, jest zabiegiem niedopuszczalnym na etapie postępowania kasacyjnego. W toku postępowania kasacyjnego z założenia nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że jeżeli zarzucana w kasacji wadliwość zaskarżonego nią orzeczenia sprowadza się do przyjęcia za jego podstawę bezzasadnych (nietrafnych) ustaleń, to w rachubę wchodzi uchybienie określone w przepisie art. 438 pkt. 3 k.p.k., mające postać błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a nie rażące naruszenie przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1996 r., sygn. akt IV KZ 62/96, OSNKW 1996, z. 11-12, poz. 83, s. 52). Skoro więc błędne ustalenia faktyczne nie stanowią podstawy kasacji, to jest oczywistym, że nietrafne nazwanie przez skarżącego wadliwości polegającej na przyjęciu za podstawę wyroku błędnych ustaleń faktycznych – „naruszeniem prawa procesowego,” nie może prowadzić do ignorowania ustawowej regulacji podstaw kasacji. Nie może ono zatem ani

zobowiązywać, ani też uprawniać instancji kasacyjnej do badania – pod pozorem rozpoznawania „zarzutu naruszenia prawa” – zasadności ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego kasacją wyroku sądu odwoławczego. Trafnie wskazał Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej, że orzekający w sprawie Sąd I instancji naruszył art.4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., bowiem dokonując oceny dowodów i czyniąc ustalenia faktyczne, pominął okoliczności korzystne dla oskarżonych wynikające m.in. z umów pożyczek między oskarżonym A. S. a oskarżonym P. S., stanowiących podstawę ustanowionych następnie przez L. S. hipotek, o których mowa w zarzutach. Za nieprawidłowe uznał ustalenia faktyczne w zakresie pozornego charakteru ustanowionych przez oskarżoną L. S. hipotek. Brak też było podstaw do kwestionowania wiarygodności wyjaśnień oskarżonych co do tego, iż przed ustanowieniem przez oskarżoną L. S. hipotek, konsultowała się ona z prawnikiem, który poinformował ją, że mimo ustanowienia hipotek, pierwszeństwo w egzekwowaniu należności będzie miał S. K. W ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej, działający jako sąd odwoławczy, należycie wykazał, że możliwe było, aby mimo pierwszeństwa wierzytelności S. K., oskarżony P. S. będący także wierzycielem współoskarżonych zabezpieczył swoje roszczenia poprzez ustanowienie hipotek na przedmiotowych nieruchomościach. Akceptując stanowisko zaprezentowane w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 879/22, Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[a!]

